

УДК 811.161.2'373.421

КОНТЕКСТНА СИНОНІМІКА ЯК ЛЕКСИЧНА ПІДСИСТЕМА (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ ЖІНОЧОЇ ПРОЗИ)

Семак Л. А.

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, Україна,
Дніпро

У статті досліджується контекстна синоніміка як лексична підсистема на матеріалі сучасної жіночої прози. На прикладі лексичної синоніміки обґрунтовується системність лексики української літературної мови. Здійснюється порівняльний аналіз загальномовної і контекстної синоніміки. Пояснюються відмінності між термінами “лексико-семантична група” і “функційно-семантичний клас”. Наводяться методи і прийоми систематизації контекстних синонімів у функційно-семантичні класи і групи. За допомогою компонентного аналізу описується семантична структура контекстно близьких за значенням слів. Аналізуються функційно-семантичні класи контекстних синонімів, вжитих у творах сучасних письменниць.

Ключові слова: контекстна синоніміка, контекстний синонім, лексико-семантична група, функційно-семантичний клас, базовий ідентифікатор.

Семак Л. А. Контекстная синонимика как лексическая подсистема (на материале женской прозы) / Днепрпетровский государственный аграрно-экономический университет, Украина, Днепр

В статье исследуется контекстная синонимика как лексическая подсистема на материале женской прозы. На примере лексической синонимики обосновывается системность лексики украинского литературного языка. Осуществляется сравнительный анализ общезыковой и контекстной синонимики. Объясняются различия между терминами “лексико-семантическая группа” и “функционально-семантический класс”. Приводятся

методы и приемы систематизации контекстных синонимов в функционально-семантические классы и группы. С помощью компонентного анализа описывается семантическая структура контекстно близких по значению слов. Анализируются функционально-семантические классы контекстных синонимов, принятых в произведениях современных писательниц.

Ключевые слова: контекстная синонимика, контекстный синоним, лексико-семантическая группа, функционально-семантический класс, базовый идентификатор.

Semak L. A. The contextual synonymy as a lexical subsystem (on the material of the modern female prose) / Dnipropetrovsk State University of Agriculture and Economics, Ukraine, Dnipro

The article examines the contextual synonymy lexical subsystem as the material of the modern female prose. The example of lexical synonymy justified systematic vocabulary Ukrainian language. A comparative analysis of general language and contextual synonymy is done. The differences between the terms “lexical-semantic group” and “functional-semantic class” are explained. We present methods and techniques systematization popup synonyms of functional and semantic classes and groups. With component analysis describes the semantic structure context of similar meaning words. Functional analyzes the semantic context synonyms classes taken in the works of contemporary writers.

Keywords: contextual synonymy, synonymous with contextual, lexical-semantic group, functional and semantic class base identifier.

Вступ. Лексичні синоніми української мови повсякчас опиняються під прискіпливою увагою лінгвістів. Зазвичай синоніміку розглядають як складну систему залежностей лексичних одиниць, що репрезентуються у взаємному зв'язку значень синонімів. Системність лексичної синоніміки пояснюють постійною єдністю семантичних компонентів синонімів, що закріплені в мові й стало відтворюються, усвідомлюються її носіями. Незважаючи на те, що у сучасній лексикології є велика кількість праць, присвячених проблемі

принципів системного дослідження лексики, синоніміки зокрема, вона все ще залишається не до кінця розв'язаною.

Нині спостерігається певне зміщення акцентів у дослідженні систематики синоніміки – від загальномовного плану до конкретно-мовленнєвого втілення синонімії, що провокує розбіжності у термінології, двозначність тлумачень деяких термінів (найчастіше це стосується понять “лексико-семантичні групи” і “функційно-семантичні класи” слів, що часто вживають як лексичні дублети). Уже давно стало традиційним розподіляти слова-синоніми за групами з опертям на узвичаєні, первинні, закріплені у тлумачному словнику, лексичні значення. У такому ортодоксальному руслі виконано праці В. А. Басок, Г. В. Горох, Л. А. Лисиченко, О. О. Новікової, В. В. Павлова, О. О. Тараненка, В. Д. Черняк та ін. Не дослідженими залишаються підстави і прийоми систематизації контекстних синонімів, що зближуються на основі розвинених за певних комунікативних умов, похідних компонентів значення.

Саме цим зумовлено вибір проблеми для нашого дослідження. У статті ставимо за **мету** описати контекстну синоніміку як особливу лексико-семантичну підсистему на матеріалі сучасної жіночої прози. Усе це дозволить удосконалити термінологію семіотики, синоніміки зокрема, і наблизить її до впорядкованої й стандартизованої галузі лінгвістики. Своєю чергою контекстна синонімія як універсальна категорія семантики, прагматики і синтактики надасть широкі можливості для пошуку модерної процедури інвентаризації близьких значеннями одиниць у творах сучасних письменниць.

В основі системного дослідження лексики художнього твору лежить значення слова й об'єднання лексем у мікросистеми. Якраз значення слова є підґрунтям для “виділення мікросистем і мікрогруп лексики, у тому числі і в лексичній ідіосистемі письменника, літературного напрямку, течії. Під лексичною мікросистемою розуміємо групу лексем, об'єднаних структурно-семантичними і семантико-функційними відношеннями” [1, с. 117].

Традиційно синонімічну мікросистему у літературному творі досліджують з погляду лексичної парадигми. Одні лінгвісти (В. Д. Черняк, І. М. Ходарева)

схильні уважати таку підсистему суто мовним явищем: синоніміку розглядають як певну лексичну категорію, одиниці якої входять до однієї лексико-семантичної групи слів. Інші доводять незамкненість синонімічного ряду на мовленнєвому і стилістичному рівнях (Н. І. Козак, В. В. Левицький), що дає змогу будувати ряди лексичних синонімів у плані синтагматики.

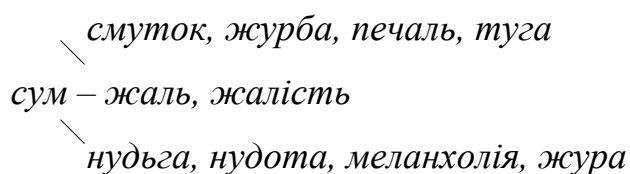
Дійсно, найповніше вираження системні відношення у синоніміці дістають у лексико-семантичних групах. На думку Л. А. Лисиченко, “слова, об’єднані спільним значенням, утворюють лексико-семантичну групу” [2, с. 42]. Лексико-семантична група є однією з основних форм поєднування лексики під час вивчення загальномовної (статичної) синоніміки літературного твору. Зазвичай науковці виділяють у тексті лексичні одиниці, що вжиті для найменування одного поняття, інтерпретують, описують будову значення, визначають еквівалентні і диференційні ознаки, і на підставі спільних характеристик об’єднують синоніми в одну парадигматичну групу. У руслі послідовної інвентаризації синонімів за лексико-семантичними групами виконані дослідження Л. М. Мялковської “Синоніми-іменники у художніх творах І. Нечуя-Левицького”, І. М. Ходарєвої “Синонімічні зв’язки одиниць лексико-семантичної групи *любов* (за матеріалами художньої прози П. Загребельного)”.

Під лексико-семантичною групою (ЛСГ) традиційно розуміють “групу слів, об’єднаних лексичними значеннями з погляду однорідності або близькості значень” [3, с. 178]. Для установлення спільних і диференційних семантичних ознак у значеннях синонімів під час упорядкування ЛСГ застосовують компонентний аналіз (аналіз структури значення слова з метою виділення семантичних компонентів, що входять до нього). На думку К. В. Тараненко, “виділення складових елементів здійснюється шляхом зіставлення їх з іншими одиницями, що мають з ними семантичну відмінність / схожість. Для компонентного аналізу важливим є встановлення не лише сем, а й їхньої структурної організації, тобто місця і ваги кожної семи в компонентній (семній) структурі значення, оскільки простий перелік сем не дає вичерпного уявлення про смисловий зміст значення слова, що залежить також від структурної

організації сем, способу їх групування, тобто від місця кожної семи в структурі значення” [4, с. 261]. Саме за виділеними компонентами (семами) лексичні одиниці можуть зближуватися.

З огляду на те, як неоднозначно в лінгвістичній літературі тлумачать “мінімальну складову значення слова (сема / семантичний компонент / множник / маркер / параметр / ознака / ноема)” [5, с. 7], варто визначитися з понятійним апаратом, яким послуговуватимемося. У змісті лексичних значень синонімів окремого системного угруповання виділяємо класему (або категорійну сему) – ядерний компонент значення, що відносить лексему до певного лексико-граматичного класу; архісему – на позначення спільної родової семи для усіх членів ряду; інтегральні семи – спільні семи для окремих синонімів; диференційні семи – розрізнявальні семи; гіпер-, гіпосеми (що ще називають терміном категорійні семи, тобто такі, що стоять за ієрархією нижче) на позначення родо-видових відношень між словами; приховані (ймовірнісні), що можуть актуалізуватися за певних умов; okazіональні семи, що відбивають індивідуально-авторські асоціації в літературних творах.

Для вивчення синонімічного ряду як цілісної системи, елементи й частини якої співвіднесені і протиставлені водночас достатньо закономірними зв’язками застосовуємо метод компонентного аналізу, що ставить вивчення лексико-семантичної парадигми на об’єктивний ґрунт, уточнюючи критерії визначення ступеня близькозначності між синонімами. З’ясуємо парадигматичні зв’язки між синонімічними конститuentами на прикладі лексико-семантичної групи *сум*. Так, у мові сучасної жіночої прози виділимо лексеми, що вступають у синонімічні відношення в умовах еквівалентної ситуації – *сум, смуток, журба, печаль, туга, жаль, жалість, нудьга, нудота, меланхолія, жура*. Складові цієї групи об’єднує архісема ‘стан’ і сема ‘почуття’, інгерентно наявна в усіх синонімічних рядах:

Наприклад, *Геть чисто все, до найменшої дрібнички, а вертала домів – все розліталось, ніби висохла соснова шишечка, – і великий чорний сум знову побирав її голову* [6, с. 26]; *Хтось заходив, хтось виходив, і від того смуток ставав меншим* [7, с. 112]; *Він часом у такий спосіб лікувався від нестерпної журби у ті півтора роки, коли його дівчата пішли від нього, і ті нічні прогулянки розвіювали тугу краще, ніж горілка* [8, с. 41]; *Загорніть у стару ковдру печалі, викиньте на мороз* [9, с. 131]; *Відчуття жалю, огиди, відчаю, що це - незмінне, бо і найбільші скарби не можуть заткнути бездонну прірву вбогості...* [10, с. 76]; *Люди будуть на них обох дивитися з жалістю* [7, с. 34]; *Але в нього се могло статися з нудьги, браку життєвої енергії, з невдачі* [7, с. 34]; *Її раз по раз хапають судоми нудоти, але рятує бузковий вітерець із темряви* [11, с. 66]; *Женик протер окуляри й поринув у меланхолію* [11, с. 21]; *Маєш журу, красний пане, – сокотала йому циганка на ярмарку в С.* [12, с. 109].

Згідно зі словниковими статтями, усі слова синонімічних рядів групи об'єднало значення “невеселий, важкий настрій, спричинений горем, невдачею” [13, с. 712]. Інтегральні семи лексико-семантичної групи іменника *сон* структуровано так: 1) ‘вияв пригніченості’, ‘важке почуття’, ‘душевний біль’, ‘сильне переживання’, ‘журливий вираз’; 2) ‘важкий настрій’, ‘важке почуття’, ‘співчутливе ставлення’, ‘незадоволення з приводу чого-небудь’; 3) ‘сумний стан’, ‘неприємне відчуття’, ‘сумний настрій’, ‘психічне захворювання’, ‘важке почуття’, ‘сильне переживання’. У межах таких інтегральних сем ієрархічно вище розташувалася гіперсема ‘важке почуття’, що дістала вияв у всіх синонімічних рядах групи. Розрізняє значення синонімів сема ‘сила вияву’.

Так, компонентний аналіз є незамінним під час вивчення значеннєвої структури синонімічних пар, рядів лексико-семантичних груп у мовній тканині художнього твору. Недолік застосування компонентного аналізу для систематизації синонімів за лексико-семантичними групами в тому, що він значною мірою обмежується вивченням структури значення в мовній площині,

відповідно лексико-семантичні групи, інвентаризовані на підставі такої процедури, зумовлені суто мовною структурою і її репрезентативною функцією. Наше дослідження не може використовувати критерії систематизації синонімів за внутрішньомовним принципом, тобто у плані парадигматики, тому що установлення постійних спільних семантичних компонентів у змісті лексичних значень слів не пояснює особливості функціонування синонімів в мовленні, з погляду синтагматики, відтак не маніфестує природи тієї синонімічної мікросистеми, одиниці якої формують соціолінгвістичні й психолінгвістичні чинники, що відбивають мовний досвід індивідуума і знаходять свій вияв у контексті художнього твору. Контекстні синоніми завжди зумовлені темою і проблематикою художнього твору, його жанровою специфікою, а також етнокультурними й соціальними факторами, що впливають на формування ідіостилю автора. Тому вважаємо доцільним запровадити для систематизації контекстної синоніміки нові терміни для виділення специфічних лексичних мікросистем, одиниці яких безпосередньо пов'язані, з одного боку, з лінгвістичною природою явища близькозначності, а з іншого, з жанром твору, художнім дискурсом, контекстним оточенням, – функційно-семантичний клас (ФСК) і функційно-семантична група (ФСГ).

Появу поняття і власне терміна функційно-семантичний клас пов'язують із спостереженням факту взаємодії мовних одиниць і їхнього контекстного оточення. На важливість виділення у художньому мовленні функційно-семантичних класів слів як лексичних мікросистем першою звертає увагу російський мовознавець Л. Г. Бабенко у статті “Лексические средства обозначения эмоций в русском языке” (1989). На думку науковця, “ФСК – це безліч різноманітних за граматичною оформленістю слів, що збігаються денотативною співвіднесеністю, об'єднаних категорійною семою, яка може бути онтологічно притаманною слову (початковою) або зумовленою контекстом (похідною), і виконують єдину семантико-синтаксичну функцію в мовленні” [14, с. 41].

Дослідниця розглядає ФСК на прикладі дієслів відчуття, однак зараховує до такої лексичної мікросистеми окрім власне дієслів відчуття і функційно-текстові дієслова, що за своїм основним значенням належать до різних лексико-семантичних груп, наприклад, предикатів руху, переміщення і т. ін. Відтак, ФСК є об'єднанням інакшого типу, ніж лексико-семантична група, що може входити у його склад. Очевидну різницю між ФСК і ЛСГ пояснює І. А. Нікандрова у статті “О соотношении понятий “функционально-семантический класс слов” и “лексико-семантическая группа” (2010): “Якраз на рівні ФСК прослідковуємо виняткову схожість між функційно-семантичним класом і семантичним полем, що теж включає в себе лексико-семантичні групи, близькі за семантикою. Відмінність між цими об'єднаннями полягає в тому, що ФСК створюється й реалізується якраз на матеріалі художнього тексту, в контексті якого слова лексико-семантичної групи зазнають різних смислових модифікацій: метафоризуються, розвивають асоціативно-образне значення, характеризуються амбівалентністю вживання, зазнають актуалізації одних компонентів значення (конотативного, прагматичного) при нівелюванні інших (денотативного, сигніфікативного), зазнають семантичного прирощення” [15]. Тобто між одиницями ФСК, на відміну від конституюем ЛСГ, завжди виникають окрім парадигматичних і синтагматичних, епідигматичні відношення – асоціативні зв'язки між словами за формою і змістом. Слова у ФСК поєднують на основі компонентів значення, що є елементами не лише світу об'єктивної реальності, а й світу внутрішніх, оцінних, суб'єктивних уявлень про навколишню дійсність під контролем усталеної у соціумі системи норм й оцінок.

Під функційно-семантичним класом контекстних синонімів розуміємо сукупність лексико-семантичних і функційно-семантичних груп слів, об'єднаних спільним компонентом (денотативним, конотативним, прагматичним) у семантико-функційному просторі художнього дискурсу.

До ФСК зараховуємо неспеціалізовані знаки, що першочергово не були зорієнтовані на вираження близькості значень, але набули такої властивості

через функціонування за певних особливих умов (у контексті), однак можуть бути віднесені й спеціалізовані, тобто загальнономовні синоніми. ФСК синонімів складається з функційно-семантичних груп. Функційно-семантична група (ФСГ) – це синонімічна мікросистема, що охоплює близькі за значенням слова однієї частини мови, тематично пов'язані із концептом визначеного ФСК. Окреслені ФСГ зберігають основне концептуальне ядро і тим самим дають змогу простежити їхню виразну авторську інтерпретацію.

Функційно-семантичну групу синонімів, що знаходимо у сучасній жіночій прозі, на нашу думку, формують соціолінгвістичні і психолінгвістичні чинники, які репрезентують соціальні й етнокультурні характеристики, мовну картину і досвід комунікантів. Від цього залежить кількість ФСГ в одному ФСК, склад близьких за значенням слів окремої ФСГ у творах різних письменників чи й у різних за тематикою творах одного письменника. Сукупність ФСГ визначаються і залежать від специфіки ФСК. Для одиниць ФСГ окрім денотативної спільності, достатнім критерієм може стати наявність тотожного екстралінгвістичного змісту.

Одним із обов'язкових компонентів будь-якої ФСГ, на думку І. А. Нікандрової, є “наявність базового ідентифікатора (базового слова)” [15], тобто домінантного слова. Для ФСГ контекстних синонімів базовим ідентифікатором виступає те слово, в якому узагальнена ознака (сема) дістала найсильніший вияв, стала категорійною, є у структурі значення кожного контекстного синоніма групи і визначається як інтегральна. За рахунок такої ознаки слова контекстно синонімічних рядів опинилися в одній ФСГ. Семантика базового слова-синоніма маніфестує тему ФСГ, концепт ФСК контекстних синонімів. Як правило, в якості центрального слова ФСГ виступає лише одна лексична одиниця. Відтак, ФСГ – це своєрідна синонімічна мікросистема, що безпосередньо пов'язана з тематикою твору і основними концептами, відображеними в лексичних домінантах (базових ідентифікаторах), що формують “своєрідну тематичну сітку домінант у художньому творі” [1, с. 119]. Аналіз семантичних зв'язків між словами, що

ситуативно зблизилися значеннями у художньому контексті, дозволяє експлікувати інтуїтивно виділені їхні функційно-семантичні класи і довести наявність системності у метафоричному складі мови, певний закономірний порядок його лексико-семантичної системи.

Контекстна синоніміка сучасної жіночої прози як лексична мікросистема репрезентована у таких функційно-семантичних класах і групах: 1) ФСК 'людина'; 2) ФСК 'мисленнєві характеристики'; 3) ФСК 'навколишній світ'.

Кожен виділений функційно-семантичний клас відрізняється від будь-якого іншого тематикою або концептом, відображеними у групах контекстних синонімів. Одиниці однієї функційно-семантичної групи відрізняються від одиниць іншої класемами або архісемами, що постійно репрезентуються у структурі їхніх значень. Так, у ФСК 'людина' виділяємо функційно-семантичні групи 'особа', 'означення', 'дія', 'стан'. У ФСК 'мисленнєві операції' – функційно-семантичні групи 'розумова дія', 'відчуття', а у ФСК навколишнього світу – функційно-семантичні групи 'час', 'простір'. Контекстні синоніми однієї функційно-семантичної групи формуються з контекстних синонімічних рядів, одиниці яких об'єднуються через спільну для членів усієї групи категорійну сему, а також можуть зближуватися через приховані, okazionalnі, гіпер- або гіпосеми, чим уможлиблюють виділення домінантної лексеми (базового ідентифікатора) групи. У межах ФСК можуть бути виділені менші (простіші) підгрупи.

Згрупуємо синоніми, що вживають письменниці у тексті для позначення якостей і ознак сучасної жінки. Виділяємо ті слова, що зблизилися значеннями на підставі конотативного компонента, який був або розвинувся за комунікативних умов у їхній семантичній структурі. Відтак, у групі 'означення' функційно-семантичного класу 'людина' виокремлюємо підгрупу контекстних синонімів 'позитивна характеристика', що вжиті письменницями для опису ідеалу сучасної жінки. Така підгрупа об'єднує контекстно синонімічні ряди: *гарна – елегантна, добра – мила, блискуча – знаменита, струнка – підтягнута, стильна – причепурена*, наприклад: *А поїде раптом твій дядько влітку до*

Криму і на алеї серед магнолій біля санаторію КДБ зустрине гарну елегантну жінку [11, с. 52]; *Адже якби мати, загалом добра мила жінка, жаліла його, він наклав би на себе руки, відчувши, що коханої ніколи не знайде* [11, с. 13]; *Згнітивши серце, я мусила визнати – ніщо так не надається на “сторі”, як наглий загин блискучої й знаменитої молодої жінки* [12, с. 207]; *Навіть у найлихіші часи, ще струнка й підтягнута жінка, на яку чоловіки озирались на вулицях* [8, с. 76]; *Адміністратор ресторану, стильна причепурена жінка років сорока, вела Майку вглиб розкішного закладу...* [16, с. 174].

Усі ці контекстні синоніми використані для змалювання жінки-героя сучасності. Лише такому персонажу віддають свою прихильність авторки. Згідно зі словниковими статтями, усі слова синонімічних рядів підгрупи об'єднало значення “приємний зовнішнім виглядом, який відзначається гармонією барв, ліній” [13, с. 402]. Складові цієї підгрупи об'єднує архісема ‘якість’, спільною інтегральною семою значень наведених синонімів є ‘краса’. У слові *гарний* такий семантичний елемент дістає найсильніший вияв, може контекстно замінити усі зазначені слова, тому вважаємо його базовим ідентифікатором виділеної підгрупи. Інтегральні семи функційно-семантичної підгрупи ‘позитивна характеристика’ структуровано так: ‘красивий вигляд’, ‘приваблива зовнішність’, ‘приємний вигляд’, ‘привітність’, ‘смак’, ‘вдала оформленість’, ‘упорядкованість’, ‘стиль’, ‘розкіш’. У межах таких інтегральних сем ієрархічно вище розташувалася гіперсема ‘красивий вигляд’, що дістала вияв у всіх синонімічних рядах підгрупи і засвідчує оцінку авторів до змалюваного персонажу. Розрізняють значення синонімів семи ‘сила вияву’, ‘спосіб вияву ознаки’. Контекстні синоніми, оформлені у функційно-семантичну підгрупу, використані для змалювання не пересічної особи-жінки, а особистості, яка відмінно виконує певну соціальну роль. Через змалювання персонажу за допомогою контекстних синонімів авторки, з одного боку, висловлюють власну оцінку, а, з іншого, відображають гендерний стереотип сучасності. Використання контекстних синонімів розглядаємо як ефективний авторський прийом утілення власних оцінок, уподобань і ставлень, що

відбивають їхні соціокультурні й етнокультурні характеристики, мовний і мовленнєвий досвід. Функційно-семантична підгрупа 'позитивна характеристика' засвідчує системність контекстної синоніміки, що зумовлена системністю об'єктивного світу, відображеного у ситуативно близьких значеннями словах, і комунікативними потребами, які відбивають такі знаки.

Висновки. Контекстна синоніміка сучасної жіночої прози є лексичною підсистемою близьких значеннями одиниць, поєднаних спільною метою, що постають у художньому дискурсі під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Доказом системності контекстної синоніміки стають функційно-семантичні класи і групи, що можна упорядкувати на підставі розвинених спільних компонентів у структурі їхніх значень. Проблему упорядкування функційно-семантичних класів контекстних синонімів, апробовану нами на матеріалі сучасної жіночої прози, можна вважати частково розв'язаною, адже це актуальне питання сучасної функційної семантики потребує детальних коментарів значно більшої кількості контекстно близьких значеннями слів у тканині творів нинішніх письменниць, що дозволить виявити нові функційно-семантичні класи й розширити їхній список.

Література:

- 1. Макар І. С. Лексичні мікросистеми як визначники ідіостилю письменника [Електронний ресурс] / І. С. Макар // Актуальні проблеми філології та перекладознавства. – 2009. – Вип. 4. – С. 117–120. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apftp_2009_4_49*
- 2. Лисиченко Л.А. Лексико-семантична система української мови / Л. А. Лисиченко. – Харків: Харківський держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди, 1997. – 129 с.*
- 3. Кодухов В. И. Введение в языкознание : учеб. для студентов пед. ин-тов / В. И. Кодухов. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Просвещение, 1987. – 286 с.*
- 4. Тараненко К. В. Семантико-прагматичні особливості антонімів української мови / К. В. Тараненко // Дослідження з лексикології і граматики української*

мови: [Зб. наук. пр.] / За ред. проф. А. М. Поповського. – Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетровського нац. ун-ту, 2011. – Вип. 10. – С. 260–267.

5. Арнольд И. В. Лексико-семантическое поле в языке и тематическая сетка текста / И. В. Арнольд // Текст как объект комплексного анализа в вузе. – Ленинград : Изд-во Ленингр. ун-та. – 1984. – С. 3–11.

6. Матіос М. Солодка Даруся [роман] / Марія Матіос. – К. : Піраміда. – 2006. – 187 с.

7. Пагутяк Г. Уривка готика : [роман] / Галина Пагутяк. – К.: Дуліби, 2006. – 380 с.

8. Кононенко Є. Зрада. ZRADA made in Ukraine : [роман] / Є. Кононенко. – Львів : Кальварія, 2002. – 160 с.

9. Дашвар Л. Мати все [роман] / Л. Дашвар. – Харків : Книжковий клуб “Клуб сімейного дозвілля”, 2011. – 336 с.

10. Пагутяк Г. Слуга з Добромиля : [роман] / Г. Пагутяк. – К. : Дуліби, 2006. – 380 с.

11. Кононенко Є. Книгарня «ШОК» [роман] / Є. Кононенко. – Львів : Кальварія, 2009. – 128 с.

12. Забужко О. Музей покинутих секретів : [роман] / О. Забужко. – [Вид. 2-е, доп.]. – К. : Факт, 2009. – 832 с.

13. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. ; Ірпінь : Перун, 2007. – 1736 с.

14. Бабенко Л. Г. Функционально-семантический класс глаголов эмоциональной деятельности / Л. Г. Бабенко // Лексико-семантические группы современного русского языка. – Новосибирск, 1985. – С. 41–48.

15. Никандрова И. А. О соотношении понятий “функционально-семантический класс слов” и “лексико-семантическая группа” / И. А. Никандрова [Электронный ресурс] // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2: Филология и искусствоведение, 2010. N 3. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/o-sootnoshenii-ponyatiy-funktsionalno-semanticheskiiy-klass-slov-i-leksiko-semanticheskaya-gruppa>

16. Дашвар Л. На запах м'яса [роман] / Л. Дашвар. – К. : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2013. – 347 с.

References:

1. Makar I. S. *Leksychni mikrosystemy jak vyznachnyky idiostylju pysjmennyka [Elektronnyj resurs]* / I. S. Makar //Aktualjni problemy filologhiji ta perekladoznavstva. – 2009. – Vyp. 4. – S. 117–120. – Rezhym dostupu:http://nbuv.gov.ua/UJRN/apftp_2009_4_49
2. Lysychenko L.A. *Leksyko-semantychna systema ukrajinsjkoji movy* / L. A. Lysychenko. – Kharkiv: Kharkivskij derzh. ped. un-t im. Gh.S.Skovorody, 1997. – 129 s.
3. Kodukhov V. I. *Vvedenie v yazykoznanie : ucheb. dlya studentov ped. in-tov* / V. I. Kodukhov. – 2-e izd., pererab. i dop. – Moskva : Prosveshchenie, 1987. – 286 s.
4. Taranenko K. V. *Semantyko-pragmatychni osoblyvosti antonimiv ukrajinsjkoji movy* / K. V. Taranenko // Doslidzhennja z leksykologhiji i ghramatyky ukrajinsjkoji movy: [Zb. nauk. pr.] / Za red. prof. A. M. Popovskogho. – Dnipropetrovsjk : Vyd-vo Dnipropetrovsjkogho nac. un-tu, 2011. – Vyp. 10. – S. 260–267.
5. Arnold I. V. *Leksiko-semanticheskoe pole v yazyke i tematicheskaya setka teksta* / I. V. Arnold // *Tekst kak obekt kompleksnogo analiza v vuze.* – Leningrad : Izd-vo Leningr. un-ta. – 1984. – S. 3–11.
6. Matios M. *Solodka Dariusja [roman]* / Marija Matios. – K. : Piramida. – 2006. – 187 s.
7. Paghutjak Gh. *Urizjka ghotyka : [roman]* / Ghalyna Paghutjak. – K.: Duliby, 2006. – 380 s.
8. Kononenko Je. *Zrada. ZRADA made in Ukraine : [roman]* / Je. Kononenko. – Ljviv : Kaljvarija, 2002. – 160 s.
9. Dashvar L. *Maty vse [roman]* / L. Dashvar. – Kharkiv : Knyzhkovyj klub “Klub simejnogho dozvillja”, 2011. – 336 s.
10. Paghutjak Gh. *Slugha z Dobromylja : [roman]* / Gh. Paghutjak. – K. : Duliby, 2006. – 380 s.

11. Kononenko Je. *Knygharnja «ShOK» [roman] / Je. Kononenko. – Ljviv : Kaljvarija, 2009. – 128 s.*
12. Zabuzhko O. *Muzej pokynutykh sekretiv : [roman] / O. Zabuzhko. – [Vyd. 2-e, dop.]. – K. : Fakt, 2009. – 832 s.*
13. *Velykyj tlumachnyj slovnyk suchasnoji ukrajinskoji movy / [uklad. i gholov. red. V. T. Busel]. – K. ; Irpinj : Perun, 2007. – 1736 s.*
14. Babenko L. G. *Funktsionalno-semanticheskij klass glagolov emotsionalnoj deyatelnosti / L. G. Babenko // Leksiko-semanticheskie gruppy sovremennogo russkogo yazyka. – Novosibirsk, 1985. – S. 41–48.*
15. Nikandrova I. A. *O sootnoshenii ponyatij “funktsionalno-semanticheskij klass slov” i “leksiko-semanticheskaya gruppy” / I. A. Nikandrova [Elektronnyj resurs] // Vestnik Adygejskogo gosudarstvennogo universiteta. Seriya 2: Filologiya i iskusstvovedenie, 2010. N 3. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/o-sootnoshenii-ponyatij-funktsionalno-semanticheskijklass-slov-i-leksiko-semanticheskaya-gruppy>*
16. Dashvar L. *Na zapakh m'jasa [roman] / L. Dashvar. – K. : Knyzhkovyj klub «Klub simejnogho dozvillja», 2013. – 347 s.*